

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Evaluatierapport GRIP 4 container calamiteit
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Oosterman
Auteur	Dhr. Kleinhuis
Bijlagen	1. Evaluatierapportage containercalamiteit crisisbeheersing in het Waddengebied
Vergaderdatum	2 oktober 2019
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Afdeling Crisisbeheersing
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vast te stellen dat is voldaan aan de opdracht van de Bestuurscommissie Veiligheid d.d. 13 februari 2019 om de GRIP 4 voor de overboord geslagen containers te evalueren; 2. De opdrachtnemer, het Lectoraat Crisisbeheersing van het IFV, decharge te verlenen van de opdracht; 3. De voortgang van de acties op de aanbevelingen te borgen in het reguliere proces voor planning en control.

Inleiding
<p>De bestuurscommissie Veiligheid heeft op 13 februari 2019 het Lectoraat Crisisbeheersing van het IFV de opdracht gegeven om namens de drie betrokken veiligheidsregio's Fryslân, Groningen en Noord-Holland Noord de GRIP 4 voor de overboord geslagen containers van MSC Zoë te evalueren. Het betreft een evaluatie van het operationeel optreden en het bestuurlijk crisismanagement ten tijde van deze calamiteit. Het gaat daarbij enerzijds om de rol van de veiligheidsregio's in relatie tot de getroffen gemeenten en anderzijds om de samenwerking van de veiligheidsregio's met actoren die vanuit de functionele ketens bij de afwikkeling betrokken waren, waaronder Rijkswaterstaat (RWS), het Wetterskip Fryslân en terrein beherende natuurorganisaties.</p> <p>De afgelopen maanden zijn tientallen betrokken crisisfunctionarissen en bestuurders geïnterviewd, wat input heeft geleverd voor de evaluatierapportage die nu officieel wordt aangeboden. Op 20 juni jl. is het rapport reeds aan publiek en pers gepresenteerd tijdens een persconferentie.</p> <p>De evaluatie is gericht op wat we als crisisorganisatie van deze calamiteit kunnen leren. Naast interessante inzichten en kansen zijn er een aantal aanbevelingen gedaan en daar is de Veiligheidsregio met betrokken actoren inmiddels mee aan de slag gegaan.</p>

Beoogd effect
<p>De evaluatie maakt de succesfactoren en de verbeterpunten inzichtelijk van het optreden van de crisisorganisatie. Fundamenteel van belang voor de lerende (crisis)organisatie is de borging van het uitvoeren van de aanbevelingen. Door te evalueren en het implementeren van aanbevelingen blijft de VRF continu werken aan de kwaliteit van de crisisorganisatie.</p>

Argumenten

1.1 Op 13 februari jl. heeft de bestuurscommissie Veiligheid het lectoraat Crisisbeheersing van het IFV de opdracht gegeven de GRIP 4 voor de overboord geslagen containers te evalueren.

De bestuurscommissie heeft de voorkeur uitgesproken om een onafhankelijke evaluatie uit te voeren door een externe partij om een zo objectief mogelijk beeld te verkrijgen van het acteren van de crisisorganisatie. Gezien de kennis en expertise van het crisisbeheersing en ervaring met het evalueren van grootschalige GRIP-incidenten is het lectoraat Crisisbeheersing van het IFV deze opdracht gegund.

1.2 Het lectoraat Crisisbeheersing van het IFV heeft de evaluatierapportage over de GRIP 4 voor de containercalamiteit opgeleverd.

Op 20 juni jl. zijn publiek en pers geïnformeerd over de evaluatierapportage. Deze bestuurscommissie is de eerstvolgende gelegenheid waarbij het bestuur de rapportage officieel in ontvangst kan nemen.

1.3 Het lectoraat Crisisbeheersing van het IFV heeft aan de opdracht voldaan.

Er is een evaluatierapportage opgeleverd met inzichten en lessen die in gaat op het gestelde kader. Er is gevraagd om te evalueren op basis van het toetsingskader van de Inspectie Justitie en Veiligheid (J&V). Daarnaast zijn er vanwege het bijzondere en unieke karakter van deze calamiteit aanvullende aandachtspunten benoemd; flexibilisering van de GRIP-structuur, de coördinerende rol van Veiligheidsregio Fryslân, zelfredzaamheid/netwerksamenleving en bestaande planvorming en structuren. Naast een feitenrelaas gaat het rapport aan de hand van dilemma's in op deze aanvullende aandachtspunten. De evaluatierapportage geeft een beeld van het acteren van de crisisorganisatie gedurende de opgeschaalde situatie.

2.1 Door decharge te verlenen aan de opdrachtnemer is de opdracht formeel afgerond.

De bestuurscommissie heeft als opdrachtgever de rapportage officieel aangeboden gekregen.

3.1 De afdeling Crisisbeheersing heeft de acties en aanbevelingen opgenomen in het jaarplan voor 2020.

De evaluatierapportage heeft een aantal acties en aanbevelingen opgeleverd. Met een aantal aanbevelingen is de VRF met betrokken actoren reeds aan de slag, maar allemaal zijn ze opgenomen in het jaarplan 2020 van de afdeling Crisisbeheersing. Hierna volgt de aanpak per aanbeveling / actie:

- **Planvorming**
De actualisatie van het IBP-Waddenzee staat gepland voor 2020.
De evaluatie levert nieuwe inzichten en vragen op, die worden meegenomen in de actualisatie. Daarbij wordt ook gekeken naar de koppeling tussen het IBP-Noordzee, IBP-Waddenzee en SAMIJ. De actualisatie vindt plaats onder regie van het CRW (Coördinatie Regeling Waddenzee).
- **Ketensamenwerking**
De werking van de algemene keten en functionele keten is de afgelopen twee jaar onderdeel geweest van het vakbekwaamheidsprogramma van crisisfunctionarissen die een rol hebben in het ROT. Met onze netwerkpartners zijn en worden samenwerkingsafspraken gemaakt en wordt geoefend om naadloos de verschillende crisisorganisaties op elkaar aan te sluiten.
Ook in 2020 en verder is de ketensamenwerking (tussen verschillende ketens) opgenomen in het vakbekwaamheidsprogramma. Hierbij is zowel aandacht voor het operationele niveau en het bestuurlijke niveau.
- **Toepassingsmogelijkheden GRIP vergroten**
Wij herkennen een verbreding van rampenbestrijding naar crisisbeheersing.
In het vakbekwaamheidsprogramma voor crisisfunctionarissen zijn nu al scenario's opgenomen die afwijken van een standaard flitsramp. In planvorming, waaronder het regionaal crisisplan, is het vergroten van de toepassingsmogelijkheid van GRIP een thema. In kwartaal vier van 2019 wordt gestart met het actualiseren van het Regionaal Crisisplan, waar deze ontwikkeling in wordt verwerkt.
Echter, de bewustwording bij crisisfunctionarissen is nog belangrijker. Dit is onderdeel van het vakbekwaamheidsprogramma, maar speelt ook al bij de werving en selectie van nieuwe crisisfunctionarissen, omdat crisisfunctionarissen bij diverse incidenttypen en calamiteiten ingezet kunnen worden. Bovengenoemde punten zijn onderdeel van het strategisch vakbekwaamheidsplan (vakbekwaamheid A tot Z) dat eind 2019 wordt afgerond.
- **Koppeling netcentrisch werken en Whatsappmanagement**

De afdeling Crisisbeheersing start in het vierde kwartaal van 2019 met een project WhatsApp-management. Hierbij wordt samengewerkt met het IFV (als eigenaar van het systeem LCMS), VR Groningen en VR Noord-Holland Noord. Vraagstukken die o.a. onderzocht gaan worden zijn; wanneer gebruik je het? Waarvoor gebruik je het? En hoe verhoudt het zich tot leiding en coördinatie en netcentrisch werken?

➤ **Vrijwilligheid**

De inzet van burgers en burgerparticipatie is een breder thema dan de vrijwilligers die zich inzetten om rommel op te ruimen in het Waddengebied. Het is een aspect dat deze calamiteit bijzonder maakte, maar een onderwerp dat al langer in ontwikkeling is. In het beleidsplan Veiligheid van VRF is het onderwerp 'netwerksamenleving' nadrukkelijk gepositioneerd. We maken bij deze aanbeveling onderscheid tussen inzet van burgers en burgerparticipatie specifiek in het Waddengebied en meer in algemene zin tijdens een crisis.

Waddengebied

Voor de inzet van georganiseerde vrijwilligers in het Waddengebied zijn reeds een tweetal protocollen (handelingsperspectieven) in voorbereiding. Het gaat om de scenario's 'olie besmeurde vogels' en 'olie op het strand'. Daarnaast is een algemeen handelingsperspectief met algemene bouwstenen voor vrijwilligersmanagement opgesteld. Van deze protocollen zijn de eerste ruwe versies opgeleverd. Rijkswaterstaat heeft de regie op deze protocollen en werkt daarbij samen met De Waddenvereniging. Naar aanleiding van de containercalamiteit is door de deelnemers van het CRW ook gestart met een protocol voor het scenario 'ruiming van kustverontreinigingen, niet zijnde olie of chemicaliën'. Beoogd is om dit protocol het tweede kwartaal 2020 gereed te hebben. Dit vindt plaats onder regie van het Bestuurlijk Wadden Overleg van het CRW.

Algemeen

Het brede vraagstuk 'inzet van (grote groepen) burgers en burgerparticipatie bij een ramp of crisis' wordt in 2020 uitgewerkt. Hierbij werken we samen in noordelijk verband met de buurregio's en hebben we verbinding met landelijke ontwikkelingen. Strategische uitgangspunten over thema's als zelfredzaamheid, verminderd zelfredzaamheid, burgerhulpverlening en burgerparticipatie worden besproken met de bestuurscommissie en gebruik als input voor ons Regionaal Crisisplan.

3.2 Voor het borgen van de acties en aanbevelingen is een projectstructuur niet noodzakelijk.

De acties en aanbevelingen passen in de reguliere activiteiten en werkwijze van de afdeling Crisisbeheersing. De acties en aanbevelingen zijn verwerkt in het jaarplan 2020 van de afdeling Crisisbeheersing. De bestuurscommissie Veiligheid heeft zicht op de voortgang via de bestuursrapportages.

3.3. Dit sluit aan bij de reguliere werkwijze voor het evalueren van GRIP-incidenten.

Elk GRIP-incident wordt in Friesland geëvalueerd. De evaluatie levert actiepunten en aanbevelingen op. Op basis van de evaluatie worden beleid, processen of structuren eventueel bij- of opgesteld. Op deze manier werkt de veiligheidsregio samen met partners en crisisfunctionarissen continu aan de kwaliteit van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Fryslân.

Kanttelingen/risico's

n.v.t.

Financiële consequenties

n.v.t.

Vervolgaanpak/uitvoering

Er is al gestart met het oppakken van de acties op de aanbevelingen. Via het reguliere proces van planning en control wordt de bestuurscommissie geïnformeerd over de voortgang.

Communicatie

De afgelopen maanden is zorgvuldig over het proces gecommuniceerd richting alle betrokkenen. Op 20 juni jl. is het rapport aan pers en publiek gepresenteerd tijdens een persconferentie. Daarna is het rapport beschikbaar gesteld op de website van Veiligheidsregio Fryslân.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

**Paraaf
secretaris:**

Kopie naar auteur